

עבודת השם

פרשת "וַאֲרָא"

מעשה נפלא הממחיש כיצד מכבדים אדם, מסופר על הרב שלמה זלמן אויערבאך זצוק"ל, מפוסקי דורנו הענקיים שהיה קשור למוסד רפואי גדול בירושלים, בכל ענייני ההלכה שצריכים. והנה נודע לו שעומדים למנות למנהל ביה"ח רופא בכיר מארה"ב, עוד נודע לו שאותו רופא אינו שומר תורה ומצוות. הרב אויערבאך זצ"ל ביקש מההנהלה לבטל את המינוי. ואולם ההם לא אבו לשמוע. הרב הגיש התפטרותו מבית החולים, וכתב מכתב לאותו ד"ר שלא יגיע ארצה. שהגיע הד"ר ארצה הזמינו הרב לביתו והתייחד עמו זמן רב. כשגמרו, הרב יצא מחובק עמו וליווהו עד לרכב. בני הבית, שידעו עד כמה נלחם הרב נגד אותו רופא לא יכלו להבין מה קרה לרב, הרי הרב חשש מד"ר זה בגל אי קיום מצוות ה' ואיך מכבדו בכבוד מלכים שכוה. שאלוהו והשיב להם: וכי בגלל התנגדותי למעשיו והשקפתו אני שונא?! בתור יהודי אני חייב לכבדו ומה שאני נלחם, לא צריך לגרוע בדיון של בין אדם לחברו.

כבוד הבריות אינו עניין של נימוס ודרך ארץ אלא הכרה וגילוי מעלת הדבר כשהאדם מכבד את חברו, הוא מגלה בכך קדושת התורה. כשמכבדים את השי"ת מראה האדם בכך כי הוא מגלה אלקותו-אין עוד מלבדו. כבוד הבריות הוא גילוי כבודו של צלם אלוקים. כששאלו התלמידים את רבי אליעזר: "רבנו, למדנו אורחות חיים ונזכה בהם לחי העולם הבא!" אמר להם: "הזהרו בכבוד חבריכם" (גמ' ברכות כה). וזוהי מחלה בדורנו, שכל המרבה לזלזל הרי זה משוכח. בני התורה בדורנו נדרשים לקדש מידה נעלה זו של כיבוד חברים.

מעשה נפלא נוסף מסופר על הגאון ר' חיים עוזר זצ"ל אשר נודע בגאונותו וצדקותו. אומרים עליו שהיה מסוגל לכתוב, ולדבר עם זולתו כאחד. קבוצות קבוצות של בחורים נהגו להיכנס אליו ולהשתעשע עמו בדברי תורה. פעם בעת משא ומתן בדברי הגמרא, במסכת יבמות. אמר לתלמידים שיש תוס' אחד במסכת יבמות דף נ. הנוגע בסוגיה שבה התפלפלו. קם אחד מגאוני התלמידים ואמר: "סליחה כבוד רבינו, התוס' הזה נמצא בדף נא". "לא", ענה הרב, "זה בדף נ", והמשיך את השיעור. אך הבחור התעקש, על דבריו ותוך כדי ויכוח, קם לעבר הספרייה לפתוח את הגמרא ולהוכיח את צדקתו לעיני כל התלמידים.

הרב קם ממקומו ועצר את הבחור: "וכי קל בעיניך לבייש יהודי?" חייד של ניצחון עלה על שפתי התלמיד. מיד בהגיעו לישיבה, פתח לעיני חבריו את הגמרא להוכיח את נצחונם. לתדהמתו הערבה גילה שאכן הרב צדק, זה היה אמנם

"וַיְדַבֵּר ה', אֶל-מֹשֶׁה וְאֶל-אַהֲרֹן, וַיִּצְוֶם אֶל-בְּנֵי יִשְׂרָאֵל, וְאֶל-פְּרֻעָה מֶלֶךְ מִצְרַיִם" (וארא ויג) ציווה עליו לחלוק לו כבוד בדבריהם. (רש"י) יש להתבונן ולראות עד כמה תורתנו, תורת אמת. למרות שפרעה מכבד את בני ישראל ועוד מעו ואומר "מי ה' אשר אשמע בקולו" ומענה את בני" בכל מיני עניינים קשים ומרים. למרות כל זאת מצום הקב"ה לנהוג בו כבוד מלכות, כי מלך הוא. ומכאן, אומר הגר"ל חיסמן זצ"ל בספרו "אור יהל" אנו למדים עד כמה מדויקת בתכלית הדקדוק מידת העונש לאדם כחוט השערה לא פחות ולא יותר, הנה מענישים את פרעה בעשר מכות, צפרדעים מכרכרים בתוך מעיו, היש לך ביזיון גדול מזה? האם יש כאן כבוד מלכות? וכך בכל המכות ביזיון רודף ביזיון, ורשע זה אינו לומד לקח אדרבה, מתחצף למשה רבינו ואומר לו: "כיום ראותך פני תמות" (שמות יכה)!!! ומשה עונה לו בפשטות: "כן דברת לא אוסיף עוד ראות פניך" (שם יכט).

ומכאן אנו רואים יסוד גדול, עד כמה חשוב בעיני הקב"ה כבוד האדם. שהשכל צריך להיות במידה ובמשקל מה מותר ומה אסור, ואם משה רבינו שעלה השמימה, והוא זה שצריכים לחלוק לו כבוד, בכל אופן הוא מותר על כבודו והוא מראה לנו דוגמא נפלאה עד כמה הוא יכול למשול ברוחו ולחלוק כבוד למלכות. אנו לצערנו חושבים עצמנו כאנשים שצריכים לחלוק להם כבוד. גדולתו של האדם יכולה להיראות גם כלפי חוץ, כבוד הזולת זהו ערך שיש עליו ציווי, זו לא חומרה, או טובה שעל פי רצון האדם הוא צריך לעשות לחברו-יש לנהוג בכל אדם בכבוד הראוי לו.

16:34	כניסת השבת
17:36	צאת השבת
16:56	שקיעה
18:08	ר. תם
6:48	הנץ

הפטרה: "פה אמר ה' בקפצא"

בדף נ. ולא בדף נא. אז הבין התלמיד שהרב התכוון בעצם למנוע בושה מהתלמיד, משום שלא קל לבייש יהודי מישראל. בית הלל מלמדים אותנו עד כמה גדול שכרו של אדם שאוהב את חברו על אף שהוא חולק עליו. אומרים חז"ל (עירובין יג) מפני מה זכו בית הלל שתיקבע הלכה כמותם? מפני שהיו נוחין ועלובין ושונין דבריהן ודברי בית שמאי. ולא עוד, אלא מקדימים דברי בית שמאי לדבריהם. ובזכות אהבה עצמית זו, בזכות כבוד הבריות שהם נהגו, זכו שהלכה נחתמה לדורות כמותם בכל בית ישראל.

"הוא אהרן, ומשה אשר אמר יהוה, להם, הוציאו את בני ישראל מארץ מצרים... הוא משה, ואהרן." (וארא ג, כ"ו) והובא ברש"י מדוע פעם הקדים משה לאהרון ופעם הקדים אהרון למשה, מלמד שהיו שניהם שקולים כאחד, ולכאורה קשה הרי התורה מעידה על משה והאיש משה ענו מאד מכל האדם אשר על פני האדמה וא"כ איך

אפשר לומר ששניהם שקולים כאחד, אלא הביאור בזה"ש לא עלתה על דעתו של משה שהוא יותר גדול מאהרון וכן אהרון לא העלה על דעתו שהוא יותר גדול ממשה, לפיכך שקולים שניהם כאחד.

ובאופן אחר נראה לומר שבנ"י הכירו את אהרון יותר ממשה, כי אהרון חי איתם בסבלותם במצרים ואילו משה רבנו היה רחוק מבני ישראל, כי מיד לאחר שהרג את המצרי ונודע הדבר לפרעה ברח משה ממצרים והלך למדין, לפיכך הוא לא היה רגיל עם בני ישראל במצרים, לכן כלפי בני ישראל הקדים אהרון למשה מכיוון שאהרון היה קרוב אליהם יותר, אבל כלפי פרעה משה היה רגיל יותר עוד מקטנות אצל פרעה, לכן הם המדברים אל פרעה הוא משה ואהרון. ועוד אפשר לומר שכלפי יציאת מצרים היו שקולים שניהם כאחד, ולכן כאן הקדים זה פעם וזה פעם, אבל לגבי שאר דברים כל אחד היה בדרגתו שלו, והכתוב השווה אותם רק לגבי יציאת מצרים (וידבר יוסף).

סיפור בהמשכים "הנער האמיץ" חלק ב.

ציצור: ימי ההכנות לחג-הפטח היו הימים המועדפים אצל שונאי-ישראל לרקמת עלילת-הדם המפורסמת. **המשד:** זו הייתה הזדמנות טובה לחיים-שמעון לפתוח בדבריו, והוא אמר כי בפיו מידע שיש בו להביא לידי גילוי האמת. המושל עודד אותו להמשיך בדבריו, וחיים-שמעון סיפר כי בימים האחרונים עקב אחרי ניקולייב וקוזיצקי ושמע את שיחותיהם. הם הכינו איש את רעהו לפגישה, ודיברו על הצורך לדבר בהחלטיות, כדי שהדברים יישמעו משכנעים, אף שהם בדויים. ניקולייב אף הוסיף כי לאחר שתתקבל העלילה ודאי יציעו להם היהודים סכומי כסף גדולים והם יתעשרו. הנאספים היו המומים. המושל ביקש לדון עם הכומר בחדר צדדי, והורה לחיים-שמעון להמתין בחדר ההמתנה. את הרגעים הללו ניצלו ניקולייב וקוזיצקי והחלו לצעוק על הנער כי הוא שקרן, ובחמתם אף ניסו להכותו. חיים-שמעון הזריז הצליח לחמוק מידיהם ורץ לחדר השיבות. הללו דלקו אחריו. ניקולייב הצליח לתפוס אותו, אך הנער דחף אותו בכל כוחו והלה השתטח מלוא קומתו. קוזיצקי מיהר לאחוז בנער, אך הנער הכה בכפיו ושוב הצליח לחמוק. המהומה הגיעה לאוזני המושל הכומר והם חזרו אל החדר. שני הברנשים טענו כי חיים-שמעון תקף אותם, ואילו הוא טען כי הם ניסו להכותו והוא התגונן מפניהם. שוב התייעצו המושל והכומר והחליטו כי כדי לברר את האמת, הן בעניין העלילה הן בעניין המריבה, יקבלו השניים עשרים מלקות והנער יקבל חמש-עשרה מלקות. הוטל גורל כדי לקבוע מי ילקה ראשון והפור נפל על קוזיצקי. במכה הארבע-עשרה הוא לא היה מסוגל לשאת את הייסורים והודה כי כל דברי הנער אמת לאמיתה. אחריו הוטל ניקולייב על הספסל, בעודו מכחיש בנחישות את הודאת חברו, אולם גם הוא הודה לאחר שמונה הצלפות. עתה, לאחר שהשניים הודו כי רקמו עלילה וכי הם שתקפו את הנער, פטר המושל את חיים-שמעון מעונש המלקות. הוא אף הורה לו ללון בבית העירייה, בשל הסופה המשתוללת בחוץ. בבוקר חזר חיים-שמעון לביתו ולא גילה לאיש את אשר אירע בלילה. רק באמצע השבוע נודע לראשי הקהל על נער יהודי שהביא לידי סיכול העלילה, אך איש לא ידע את זהותו. בתוך כך ביקש המושל להביא לפניו את הנער האמיץ, והרב ביקש להכריז בבתי-הכנסת כי הנער חייב להתייצב לפניו. רק אז נתגלה כי חיים-שמעון הוא הנער המסתורי. חיים-שמעון היה לשיחת היום, והיהודים הצמידו לשמו את התואר 'האמיץ', וקהילת ליאזונה הודתה לה' על הנס שזכתה לו באמצעותו. **סוף!**

ע"פ ילקוט יוסף
כרך ה.

פינת ההלכות "מלאכת גוודז" (סימן שמ)

ג. מותר לשפשף את שערות הזקן בעת שרוחץ פניו בשבת, ולא חיישינן שמא ייתלשו שערות, דהוה ליה דבר שאינו מתכוין ואינו פסיק רישיה שהשערות ייתלשו. ומכל מקום המחמיר תבוא עליו ברכה, והמיקל לא הפסיד. (ילקוט יוסף שבת כרך ה' עמוד קז)

ד. מותר לנשים לפלות את ראש בנותיהן מלכלוך או מכינים בשבת, אף שיש להן שערות ארוכות, וכשהיא מוציאה את הכינים, עלולה לפעמים לתלוש שערות בידיה, דמאחר ותלישת שער ביד אין בה איסור אלא מדרבנן, והיא הרי אינה מתכוונת לתלוש שער, אפילו אם הוא פסיק רישיה, הרי הוא פסיק רישיה בדרבנן דלא נחא ליה, שמוותר. ומה שהזכירו בזה הפוסקים אינו אלא ממידת חסידות בעלמא. (ילקוט יוסף שבת כרך ה' עמוד קח)

ה. מותר ליקח הכינים ושאר הלכלוכים מתוך בגד של עורות של שועלים, אף כשהוא מנתק מן הצמר, מאחר שאינו מתכוין לתלוש את הצמר. (ילקוט יוסף שבת כרך ה' עמוד קח)

עלון זה לעילוי נשמת!

ברוך עובדיה בן שרה	יגאל יוכפז בן שושנה
שרה בת סלמה	שלום בן משה
אסתר בת חנה	שלום בן אברהם
ציון עובדיה בן רחל	יחזקאל אליהו בן סמרה
נעמי לקס בת אסתר	יעקב לקס בן אסתר
רחל עובדיה בת אסתר	רבקה בת כאווג' וחנניה
שלמה בן אליהו ושרה	אברהם דמתי בן אסתר
דוד שורבחון בן חוה	יוסף צברי בן אהרון

ת. נ. צ. ב. ה.

עורך ומגיש: שלום ע.

המעוניינים לקבל את העלון למייל בתפוצה שבועית:
יש לשלוח הודעה לאימייל: avodat.asef@gmail.com
כמו כן ניתן להוריד את העלון באתרי "לדעת" ו"דרשו"